

15.8.2019 Dnro PSAVI/5668/2018

Luvan hakija

Vapo Oy, PL 22, 40101 Jyväskylä, puh. 020 790 5621

Asia Äijönnevan turvetuotantoalueen vesienkäsittelyn muuttaminen ja tuotantoalueen laajentaminen sekä toiminnanaloittamislupa, Haapavesi ja Oulainen

Täytäntöönpanohakemus

Hakija hakenut ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista aloittamislupaa suunniteltujen laajennusalueiden kuntoonpanolle ja tuotannolle sekä uuden pintavalutuskentän rakentamiselle ja käyttönotolle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Kuvaus toiminnasta ja sen lupapäätökset

Vapo Oy on toimittanut aluehallintovirastolle hakemuksen, joka sisältää suunnitelman uuden pintavalutuskentän käyttöönotosta kemiallisen puhdistustekniikan sijasta Äijönnevan turvetuotantoalueen kuivatusvesien käsittelemiseksi sekä suunnitelman tuotantoalueen laajentamisesta. Hakemuksen mukainen Äijönnevan turvetuotantoalue on 94,2 ha, joka käsittää 3,8 ha uutta tuotantoalaa. Turvetuotantoalue käsittää varsinaista tuotantoalaa 87,5 ha ja auma-alueita 6,7 ha.

Äijönnevan tuotantoalueella harjoitetaan turvetuotantoa Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 21.6.2005 myöntämän ympäristöluvan nro 31/05/2 nojalla. Voimassa olevan luvan mukainen tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on 95,9 ha. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä nro 06/1098/3 voimassa olevan luvan lupamääräykseen 1 on lisätty pintavalutus- ja haihdutuskentän puhdistustehon tavoitearvot, puhdistustehon laskentatapa sekä velvoite toimittaa lupaviranomaiselle viimeistään 31.12.2010 ympäristöluvan täydentämistä koskeva hakemus, joka sisältää suunnitelman kemiallisen puhdistustekniikan käyttöönotosta kaikkien Äijönnevan tuotantoalueen kuivatusvesien käsittelemiseksi, jos pintavalutus- ja haihdutuskentän puhdistustehon tavoitearvoja ei ole saavutettu 1.6.2010 mennessä.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 21.4.2011 antamassaan päätöksessä nro 25/11/1 muuttanut mainittua Vaasan hallinto-oikeuden päätöstä siten, että puhdistustehon tavoitearvot on saavutettava 30.9.2013 mennessä ja ympäristöluvan täydentämistä koskevan hakemus on toimitettava aluehallintovirastolle viimeistään 31.12.2013. Vapo toimitti 27.12.2013 Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksen, joka sisälsi suunnitelman kemiallisen puhdistustekniikan käyttöönotosta Äijönnevan turvetuotantoalueen kuivatusvesien käsittelemiseksi.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 28.12.2015 antamassaan päätöksessä nro 186/2015/1 määrännyt Vapo Oy:n tehostamaan Äijönnevan turvetuotantoalueen vesienkäsittelyä ympärivuotisella kemikaloinnilla ja muuttanut Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston lupapäätöksen nro 31/05/2, sellaisena kuin se on ollut Vaasan hallinto-oikeuden 29.8.2006 antamalla päätöksellä nro 06/1098/3 muutettuna voimassa, lupamääräyksen 1. Uudet vesienkäsittelyrakenteet on määrätty otettavaksi käyttöön

15.5.2016. Lisäksi aluehallintovirasto on päätöksessään nro 186/2015/1 määrännyt Äijönnevan käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailun toteuttamisesta.

Äijönnevan kuntoonpano turvetuotantoon on aloitettu vuonna 2008 ja turvetuotannossa alue on ollut vuosina 2010–2014. Vuodesta 2015 alkaen Äijännevalle ei ole harjoitettu tuotantoa eikä vuodesta 2016 alkaen alueelta ei ole voitu tuottaa turvetta, koska Vapo Oy ei ole katsonut tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa tuotantoalueen vesienkäsittelyssä päätöksessä nro 186/2015/1 edellytettyä kemiallista vesienkäsittelyä.

Äijönnevan keskimääräiseksi vuosituotannoksi on arvioitu noin 50 000 m³ jyrsinpolttoturvetta. Alueen tuotannossa käytetään hakumenetelmää. Arvion mukaan ensimmäiset alueet poistetaan tuotannosta vuosina 2025–2030 ja kokonaan turvetuotanto loppuu Äijönnevalle noin vuonna 2035. Tämän jälkeen alue siirtyy jälkihoito- ja käyttövaiheeseen ja edelleen alueen maanomistajille palauttamisen jälkeen uuteen käyttömuotoon. Jälkikäyttömuotoina tulevat kysymykseen esimerkiksi metsittäminen tai viljely.

Toiminnan sijoittamispaikka

Äijönnevan turvetuotantoalue sijaitsee Haapaveden kaupungin Mieluskosken kylässä noin 13 km Haapavedeltä lounaaseen. Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan vesienkäsittelyn jälkeen Äijönkanavaa pitkin Puutiokanavaan ja siitä edelleen Mäyränojaa pitkin Pyhäjokeen.

Hakijalla on Äijönnevalle hallinnassaan maa-alueita yhteensä 133,76 ha, josta omistuksessa on 91,96 ha ja vuokrattuna 41,8 ha. Rakennettavaksi suunniteltu uusi pintavalutuskenttä sijaitsee vuokratulla suoalueella ja muut tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteet sijaitsevat hakijan omistamalla alueella.

Alle 500 m:n etäisyydellä Äijönnevan tuotantoalueesta ei sijaitse asuinrakennuksia tai peltoa. Lähimmät rakennetut kiinteistöt sijaitsevat 700–1 000 m:n etäisyydellä tuotantoalueesta. Tuotantoalueen lähiympäristö on metsää tai metsäojitettua metsäistä suota. Lähimmälle peltoalueelle on matkaa noin 550 m.

Äijönnevalle suunnitellut laajennusalueet (kaksi erillistä aluetta, yhteensä 3,8 ha) rajautuvat kapeina turvetuotanto- ja metsätalousojituksien kuivattamina kaistaleina tuotantoalueen lohkojen 1 ja 2 pohjoisreunoihin. Suunnitellun uuden pintavalutuskentän sijoituspaikka on tuotantoalueen kaakkoispuolella, ojitamattomalla suoalueella.

Hakemuksessa esitetyn kasvillisuusselvityksen mukaan suunnitellut laajennusalueet ja uusi pintavalutuskentän alue ovat rajautuneet ojituksiin ja ne ovat muuttuneita suoalueita. Alueilla esiintyy räme- ja nevamuuhtumia ja ojituksien kuivattavasta vaikutuksesta pidemmälle edenneitä turvekankaita. Alueilla ei ole suotyyppien osalta oleellisia luontoarvoja. Alueilla ei ole luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä tai metsälain mukaisia metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä tai vesilain mukaisia vesiluonnon suojelutyyppisiä. Pintavalutuskentän alueelta on havaittu Suomen vastuulajeihin kuuluvan vaaleasaran esiintymiä kuivahtaneilla rimmillä, muita huomioitavia kasvilajeja ei havaittu.

Hakemuksessa esitetystä linnustokartoituksessa on todettu 11 pesivää lintulajia suunnitelluilta laajennusalueilta ja uudelta pintavalutuskentän alueelta. Lajeista kaksi oli suojellisesti huomionarvoisia: yksi uhanalainen (vaarantunut) ja alueellisesti uhanalainen laji (kivitasku) sekä yksi silmälläpidettävä laji (niittykirvinen). Yhdelle lajille (niittykirvinen) suot ovat ensisijainen elinympäristö. Laajennusalueilla linnusto on harvaa, mutta uuden pintavalutuskentän alueella voi pesiä moniakin lintupareja.

Äijönnevan turvetuotantoalue rajautuu idästä valtion mailla sijaitsevaan Mustakorven luonnonsuojelualueeseen (ESA302764). Suunniteltu uusi pintavalutuskenttä sijoittuu

luonnonsuojelualueen lounaisreunaan. Tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole muita luonnonsuojelualueita eikä Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita. Lähin Natura 2000 -verkoston kohde on noin 650 m:n etäisyydellä tuotantoalueen pohjoispuolella sijaitseva Mustakorpi (FI1000006).

Tuotantoalueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse muinaisjäännöksiä. Tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita tai kajoja.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa Äijönneva on kaavoitettu turvetuotantoalueeksi (merkintä EO-tu). Äijönneva rajoittuu idästä luonnonsuojelualueeseen (SL) ja itäpuolella kulkee myös moottorikelkkareitti. Muita merkintöjä kyseisellä alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole. Äijönnevan tuotantoalueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Vesienkäsittely

Äijönnevalla on nykyisin käytössä sulan maan aikana pintavalutus- ja haihdutuskenttä, joka ei ole saavuttanut sille luvassa asetettuja puhdistustehon tavoitearvoja. Sulan maan ajan ulkopuolella tuotantoalueen vesienkäsittelyssä on käytössä perustason vesienkäsittely (sarkaojarakenteet ja kaksi laskeutusallasta). Käytössä oleva pintavalutus- ja haihdutuskenttä on suunniteltu korvattavan uudella pintavalutuskentällä.

Ympäri vuotiseen käyttöön suunnitellun uuden pintavalutuskentän tehollinen pinta-ala on 5,0–6,5 ha, joka on 4,7–6,1 % kentän valuma-alueen pinta-alasta. Pintavalutuskenttä erotetaan muusta alueesta eristysojilla ja penkereellä. Uuden pintavalutuskentän käyttöönoton myötä keskelle tuotantoaluetta rakennetaan uudet laskeutusaltaat 1 ja 2. Laskeutusaltaista vedet johdetaan kokoojaojaa pitkin pumppausaltaaseen, josta ne pumpataan 766 m pitkää paineputkea pitkin uudelle pintavalutuskentälle. Häiriö- ja ylivirtaamatilanteissa tuotantoalueen vesiä voidaan johtaa nykyisin käytössä olevien kahden laskeutusaltaan kautta Äijönkanavaan.

Tiedot olennaisista päästöistä ja syntyvistä jätteistä

Äijönnevan tuotantovaiheen vuosittaiset bruttopäästöt (laskettu 94,2 ha:n alalle) ovat hakemuksen mukaisella vesienkäsittelyllä käsiteltynä arviolta noin 2 360 kg kiintoainetta, 18 kg kokonaisfosforia, 612 kg kokonaistyppeä ja 14 000 kg orgaanista ainesta. Tuotannosta aiheutuvat vuosittaiset nettopäästöt ovat noin 1 880 kg kiintoainetta, 8 kg kokonaisfosforia ja 330 kg kokonaistyppeä.

Tuotannossa arvioidaan syntyvän 220 litraa jäteöljyä, 50 kg kiinteää öljyjätettä, 25 kg akkuja, 5 m³ talousjätettä, 2 m³ aumamuoveja ja 150 kg rautaromua vuodessa.

Toiminnan vaikutukset ympäristöön

Arvion mukaan Äijönnevan hakemuksen mukaisesta turvetuotannosta aiheutuvat nettopäästöt kohottavat veden kokonaisfosforipitoisuutta vuositasolla Mäyränojan laskussa Puutiokanavaan 0,41 µg/l, kokonaistyyppipitoisuutta 18 µg/l, ja kiintoainepitoisuutta 0,10 mg/l. Mäyränojan suulla laskussa Pyhäjokeen kokonaisfosforipitoisuus kohoaa 0,06 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 3 µg/l ja kiintoainepitoisuus 0,02 mg/l, jotka ovat alle 1 %:n Mäyränojan keskimääräisestä vuosien 2010–2018 pitoisuustasosta.

Hakemuksen mukaan Äijönnevan päästöjen ei arvioida vaikuttavan heikentävästi Mäyränojan ja Pyhäjoen ekologisiin tiloihin. Äijönnevan päästöt voivat lisätä ja ylläpitää rehevyyttä paikallisesti laskuojassa, mutta alempana vesistössä Äijönnevan vaikutukset ovat vähäisemmät. Ravinne- ja kiintoainepitoisuuksien perusteella hankealueen kuivatusvesillä ei ole normaalissa tilanteessa vaikutusta alapuolisen vesistön tilaan tai kalastoon.

Hakemuksen mukaan hanke ei vaikuta talousveden ottoon eikä vaikutusalueen virkistyskäyttöön. Päästöillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia lähialueen pintavesien käyttöön. Äijönnevan tuotannosta ei arvioida aiheutuvan pöly- ja meluhaittaa asu- tukselle.

Vahinkoarvio

Hakijan arvion mukaan toiminnasta ei aiheudu tilakohtaisesti korvattavaa vahinkoa. Hakija on esittänyt tulevassa tilanteessa kalastolle ja kalastukselle aiheutuvien haittojen ehkäisemistä kalatalousviranomaiselle vuosittain maksettavalla 150 euron suuruisella kalatalousmaksulla. Voimassa olevassa ympäristöluvassa kalatalousviranomaiselle vuosittain maksettavaksi määrätyn kalatalousmaksun suuruus on 100 euroa.

Asiakirjojen nähtävänäpito

Asiakirjat ovat sähköisesti nähtävänä 19.8.–18.9.2019 Haapaveden kaupunginkansliassa (Tähtelänkuja 1) ja Oulaisten kaupunginkansliassa (Oulaistenkatu 12). Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat lisäksi luettavissa osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu.

Asiakirjoihin voi tutustua sähköisesti myös Pohjois-Suomen aluehallintoviraston asiakaspalvelupisteessä (Linnankatu 3, Oulu).

Mahdollisuus muistutusten ja mielipiteiden esittämiseen

Muistutuksia hakemuksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen). Muilla kuin asianosaisilla on oikeus esittää mielipiteensä hakemuksen johdosta.

Ohjeet muistutusten ja mielipiteiden tekemiseen

Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet voidaan esittää vapaamuotoisesti.

Muistutuksista tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero arkisin
- yllä mainittu hakijan ja hakemuksen nimi sekä diaarinumero **PSAVI/5668/2018**
- mikäli muistutus koskee kiinteistöä, kiinteistön nimi, rekisterinumero, kiinteistörekisterikylä ja kunta
- ne hankkeeseen liittyvät asiat, jotka muistuttaja haluaa tuoda hakemusta käsittelevän lupaviranomaisen tietoon
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti, selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutusten ja mielipiteiden toimittaminen ja määräpäivä

Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet on toimitettava **kahtena kappaleena Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon viimeistään 18.9.2019** ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen www.avi.fi/muistutus tai sähköpostilla (kirjaamo.pohjois@avi.fi) tai kirjallisina postitse (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 293, 90101 Oulu) kahtena kappaleena.

Lisätietoja Asian esittelijä: ympäristöylitarkastaja Tapio Orjasniemi
puh. 0295 017 661 tai 0295 017 500.